

Høringsuttalelse fra Regionrådet i Gjøvikregionen om NOU 2013:9

Trygghet er en av bærebjelkene for bosetting og vekst i hele landet. Det er derfor riktig og viktig at politiets struktur, organisering og oppgaver blir vurdert ved jevne mellomrom, spesielt i et samfunn som stadig utvikler seg og blir mer sammensatt hva kriminalitet angår. NOU 2013:9 «Ett politi – utfordringer» er i så måte et viktig arbeid.

Økt vekt på kjerneoppgavene

Regionrådet i Gjøvikregionen støtter utvalget fokus på politiets kjerneoppgaver. Det er viktig å fremheve de oppgavene som politiet alene kan utføre i samfunnet for å bekjempe kriminalitet og øke tryggheten for innbyggerne. Vi kan selvsagt ikke akseptere en utvikling der private eller andre aktører tar over oppgaver som politiet naturlig bør ha. Regionrådet i Gjøvikregionen vil påpeke at når det gjelder bedre dekning i antall politimenn, har ikke dette blitt bedret siden «Politireform 2000». Oppland er alene et stort geografisk område å følge opp. Vi ser at ved alvorlige hendelser, som ulykker, er ofte politiet den sist ankomne fra nødetatene. Det innebærer at andre må ta ansvaret for politioppgaver. Regionrådet i Gjøvikregionen mener et synlig politi med god lokalkunnskap er viktig i kampen mot kriminalitet. Ikke minst gjelder også dette i våre sentrale byområder.

Folk må være trygge på at politiet er tilgjengelig og yter hjelp når man er blitt utsatt for en kriminell handling eller er utsatt for annen fare. Mange saker blir i dag ikke etterforsket eller henlegges på grunn av lite resurser. Det er med på å svekke troverdigheten og omdømmet til vår politietat. Slik kan det ikke fortsette.

Regionrådet i Gjøvikregionen vil også bemerke at det ikke har vært i utvalgets oppgave å se på politiets pensjonsbestemmelser, da dette tilhører et annet perspektiv. Vi mener imidlertid at Norge går glipp av store politiressurser når en opprettholder særaldersgrensen på 57 år innen etaten. I disse ressursene som årlig pensjoneres fra politiet, ligger det mye kunnskap og kompetanse som fortsatt kunne kommet politiet til del ved å heve denne bestemmelsen.

Politidistriktstruktur og lokal struktur

Regionrådet i Gjøvikregionen støtter en mindre reduksjon av antall politidistrikter og en reduksjon av lokale tjenestesteder. Derfor imøtegår vi utvalgets forslag om en struktur med seks politidistrikter. En så sterk

omlegging vil kunne føre til svekkelse av beredskapen ute i distriktene og bidra til økt sentralisering.

Det viktigste for innbyggerne er å få hjelp når noe har skjedd. Derfor mener vi det bør være en gjennomgang av dette, der en ser på hvordan reaksjonstiden kan bli ved alvorlige hendelser ved en ytterligere strukturrasjonalisering av politidistrikt og lensmannskontor. Et politidistrikt bestående av for eksempel Hedmark og Oppland skal dekke store geografiske områder med et stort antall loggførte oppdrag. En sammenslåing med Akershus og Østfold vil i denne sammenheng virke unaturlig både i forhold til avstandsproblematikk og befolknings- og infrastrukturulikheter.

Større avstand til ledelse og administrasjon fører oftest til begrensede muligheter til innflytelse og dialog. I dag sysselsetter Vest-Oppland og Gudbrandsdal politidistrikter 350 ansatte og en må også påregne at sentralisering og reduksjon av politidistrikt vil føre til tap av mange statlige arbeidsplasser i utkantregioner.

Regionrådet i Gjøvikregionen vil argumentere for at «Mellomalternativet» med 10 politidistrikter blir lagt til grunn for den nye organiseringen - dette til tross for at utvalget mener at noen av de nye politidistriktene i denne modellen blir svake når det gjelder kapasitet på operasjonssentraler. Utvalget sier imidlertid ikke noe om hvilke av disse politidistriktene som blir svake eller sterke nok. Slik sett kan man si at det er en svakhet ved utvalgets arbeid at de ikke har sett på muligheter av at de regionene (5 stk) som er sterke og kunne etableres som nye regioner, mens de som ansees som svake (5 stk) kan innlemmes i større regioner – på tvers av fylkes/regionsgrenser.

Regionrådet i Gjøvik vil også peke på evalueringen av Politireform 2000 fra 2006, der det heter at:

«Reformen har ført til sentralisering av ressurser - både gjennom samarbeid i større vaktregioner med aktiv patruljetjeneste og i noen grad gjennom etablering av distriktsovergripende enheter. Dette har gått ut over politiets synlighet og innsats på det lokale plan.»

Det skal derfor ingen grunn til å sette i gang med en oppskrift som er prøvd og feilet fra før. En annen lærdom fra Politireform 2000 var at det ikke hadde blitt noen bedring i det forebyggende arbeid. Heller ikke dette er ivare tatt i stor grad i NOU-en, og regionrådet frykter en ytterligere svekkelse av dette viktige arbeidet.

Overføring av sivile oppgaver bør utredes mer

Regionrådet for Gjøvikregionen er usikker på om det er riktig å overføre alle sivile oppgaver til andre forvaltningsorganer. Det er ikke gitt noe fullstendig svar på dette i rapporten. Det er vanskelig å konkludere med om det vil være rett å fjerne de sivile oppgavene fra politiet før en har anvist hvordan disse oppgavene skal løses utenfor politiet.

Det må derfor utredes videre hvordan man skal løse de sivile politioppgavene og hvilke offentlige organer som skal ha ansvar for disse før man konkluderer. Bl.a. må det gjennomføres en kost/nytte vurdering av hva det innebærer å flytte sivile oppgaver ut av politiet.

Det er også slik i dag at det i praksis er sivilt personale og de sivile oppgavene til politiet som sikrer åpningstidene på de lokale tjenestestedene. Det kan være en fare for at en får et mindre tilgjengelig politi hvis en flytter sivile oppgaver til andre forvaltningsorganer. De sivile oppgavene er også et viktig kontaktpunkt mellom politiet og det øvrige samfunn. Dette er også et moment som må vurderes nærmere.

Lokal struktur

Utvalget har ikke utarbeidet et detaljert forslag til lokal struktur for hvert av de seks foreslåtte politidistriktene.

Forutsetningene og innsikten for å gjøre dette ligger i det enkelte politidistriktet og lokalt. Men utvalget har illustrert effektene over gjennom å bruke Vestoppland politidistrikt som eksempel. Politidistriktet har i dag om lag 200 ansatte fordelt på 13 tjenestesteder. Gjennomsnittlig kjøreavstand mellom tjenestestedene er i dag 28 minutter, og lengste kjøretid mellom to tjenestesteder er 42 minutter. Dette vil si at personer som bor mellom to tjenestesteder vil ha inntil 21 minutter å kjøre til nærmeste tjenestested. Ved å øke lengste kjøretid fra 21 minutter til 36 minutter kan man samle ressursene på seks tjenestesteder i politidistriktet. Gjennomsnittlig kjøretid for de som bor mellom tjenestestedene vil da øke fra 14 minutter til 20 minutter. Med disse seks tjenestestedene vil 97 pst. av de som bor i politidistriktet ha mindre enn 45 minutter å kjøre til nærmeste tjenestested.

Gjennom å samle ressursene på seks tjenestesteder vil gjennomsnittlig bemanning på tjenestestedene utenom Gjøvik politistasjon øke fra 7 til 17 årsverk. Dette gir større mulighet til å disponere politiutdannet personell der og når det er behov for dem og bedrer beredskapen i politidistriktet. I tillegg vil man frigjøre administrative ressurser og effektivisere oppgaveløsingen tilsvarende en styrking på 15 politistillinger. Disse vil kunne brukes til å styrke politidistriktet gjennom f.eks. nærmere en dobling av dedikerte personer på analyser, forebygging, økonomisk kriminalitet og

kriminalteknikk, samt en vesentlig styrking innen spesialisert etterforskning slik som organisert kriminalitet samt vold og sedelighet. I sum betyr dette at publikum må kjøre noe lengre for å få tjenester de sjelden har behov for, eksempelvis pass og våpenkort. På den annen side vil publikum få en vesentlig bedre polititjeneste på områder som betyr mye, som f.eks. økt tilstedeværelse og hurtigere respons ved alvorlige hendelser.

Utvalget konkluderer med at «å utvikle den lokale strukturen for å oppnå de effektene som er skissert i utredningen, er en oppgave som krever meget god innsikt i lokale forhold og muligheter.» En reduksjon av politidistriktene til 6 vil føre til at denne lokalkunnskapen vil svekkes og er i seg selv et argument for å gå for en struktur med flere politidistrikt.

IKT-ressursene i politiet

Rapporten peker på at det er viktig at en får en bedre strategisk fokus i Politidirektoratet på oppfølging av IKT. Det er viktig at dette sentrale området får større fokus.

Regionrådet i Gjøvikregionen støtter tankene om å samle den strategiske IKT-virksomheten sammen med resten av politiets strategiske ledelse. Men den operative virksomheten trenger ikke ligge til en slik enhet. Dersom den strategisk ledelse av IKT organiseres sammen med den operative IKT-virksomheten er det en fare for at det strategiske fokuset vil lide i forhold til håndtering av utfordringer i daglig drift.

Regionrådet i Gjøvikregionen vil derfor peke på at IKT-miljøet ved Høgskolen i Gjøvik, med fokus på informatikk og teknologi, Norsk senter for informasjonssikring (Norsis) og IKT-miljøet ved Cyberforsvaret på Jørstadmoen utgjør i Innlandet en klave som gjør at de operative IKT-funksjonene kan samles i en enhet på Gjøvik.

Dette, sammen med nærheten til Politiets materielltjeneste på Gran, som bør få det strategiske ledelsen i dette, gjør at tilbudet og tjenestene vil være et kompakt tilbud i et miljø som lett kan rekruttere den kunnskap og kompetanse som framtidens politi skal ha.

Politiets fellestjenester må samles på Gran

I NOU-en foreslås det en nedleggelse av PDMT i Gran. Regionrådet i Gjøvikregionen mener dette vil være i strid med nasjonale målsettinger om å spre statlige arbeidsplasser til hele landet. Erfaringene med lokaliseringen av PDMT er meget gode, og nærheten til Oslo gjør dette til en god løsning. Sjøl om IKT-ressursene nå tas bort, bør Gran være lokasjon for Politiets

fellestjenester.

En nedleggelse vil også stå i sterk motsetning til konklusjonene i NOU 2011:3 «Kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet».

Vedtak sak 18/13:

- 1. Regionrådet i Gjøvikregionen støtter en reduksjon i antall politidistrikt til ti politidistrikt.**
- 2. Vi mener det bør etableres et nytt politidistrikt bestående av Hedmark og Oppland - der Gjøvik får ansvar for administrasjon og ledelse. Dette vil bli et politidistrikt som tilfredsstiller kravene til kapasitet på operasjonssentraler, i analysemiljøer, på det kriminaltekniske området og innen etterforskning av organisert kriminalitet.**
- 3. En overføring av sivile politioppgaver til andre forvaltningsorganer må utredes nærmere.**
- 4. Regionrådet i Gjøvikregionen støtter utvalgets intensjoner om å samle ressursene på noen tjenestesteder, og er i god dialog med politimesteren for å sørge for at dette skjer på en måte som fører til styrking av det lokale politiet gjennom økt politibemanning og færre små enheter.**
- 5. Regionrådet i Gjøvikregionen mener tjenestestedene som blir igjen også bør tilføres kompetanse og oppgaver som skaper et kvalitativt godt tilbud for innbyggerne.**
- 6. Regionrådet i Gjøvikregionen går imot nedleggelse av PDMT på Gran og dette bør bli fremtidens Politiets fellestjenester slik NOU-en beskriver.**
- 7. Regionrådet i Gjøvikregionen mener de operative IKT-funksjonene i politiet bør samles i en enhet på Gjøvik, der samspeillet mellom Høgskolen i Gjøvik og Forsvarets ressurser vil være svært viktig for framtida.**

Gjøvik 20.9.2013

**Tore J Killi
Regionsjef, Gjøvikregionen**